Абітурыент-2009

ЗАРЭГІСТРАВАЦЦА НА ЦТ МОЖНА І ПА СУБОТАХ...

У краіне распачалася рэгістрацыя абітурыентаў для ўдзелу ў цэнтралізаваным тэсціраванні, якое пройдзе з 15 чэрвеня па 1 ліпеня. Адрасы пунктаў рэгістрацыі абітурыенты могуць знайсці на сайце Рэспубліканскага інстытута кантролю ведаў (www.rikz.unibel.by) або ў нумары «Звязды» за 17 красавіка.

Нагадаем, што ў гэтым годзе пры паступленні амаль што на ўсе спецыяльнасці (за выключэннем спецыяльнасцяў творчага, спартыўнага профіляў, журналістыкі і філалогіі) і на ўсе формы навучання (вячэрнюю, завочную і дыстанцыйную) уступныя іспыты будуць праводзіцца толькі ў форме цэнтралізаванага тэсціравання. Але прайсці цэнтралізаванае тэсціраванне можна не больш чым па трох прадметах, адзін з іх — абавязковы для ўсіх абітурыентаў экзамен па адной з дзяржаўных моў. Здаваць адначасова і беларускую, і рускую мову на ЦТ забараняецца. У тым выпадку, калі абітурыент зарэгіструецца для праходжання ЦТ больш чым па трох прадметах, ён будзе дапушчаны да здачы тэсціравання толькі па першых трох, якія стаяць у графіку правядзення тэсціравання.

Пункты рэгістрацыі будуць працаваць з 4 мая да 1 чэрвеня ўключна з 8 гадзін раніцы да 20 гадзін.

— Для таго, каб зарэгістравацца на ЦТ, зусім неабавязкова прапускаць школьныя заняткі, — падкрэсліў у гутарцы з журналістам «Звязды» **дырэктар Рэспубліканскага інстытута кантролю ведаў Мікалай ФЯСЬКОЎ**. — Пункты рэгістрацыі будуць працаваць не толькі па працоўных днях тыдня, але і па суботах 16, 23 і 30 мая, а таксама ў нядзелю 31 мая. Да таго ж на нашым сайце абітурыенты змогуць знайсці інфармацыю аб колькасці свабодных месцаў у пунктах правядзення цэнтралізаванага тэсціравання па ўсёй краіне, якая будзе абнаўляцца адзін раз у суткі. Для больш рацыянальнага выкарыстання зарэзерваванага аўдыторнага фонду я папрасіў бы абітурыентаў рэгістравацца па ўсе дысцыпліны ў адным пункце рэгістрацыі — бліжэй да іх месца жыхарства ці месца іх цяперашняй вучобы. Не варта ствараць ажыятаж у першыя дні рэгістрацыі — пасадачных месцаў хопіць на ўсіх, і ніхто з абітурыентаў не быў пазбаўлены магчымасці здаць цэнтралізаванае тэсціраванне. Але я б усё ж такі не раіў адкладаць гэту важную справу на апошні момант і «штурмаваць» пункты рэгістрацыі 1 чэрвеня. Хоць, як сведчыць вопыт папярэдніх гадоў, заўсёды знойдзецца з дзясятак маладых людзей, якія прыйдуць у пункты рэгістрацыі ў першыя чэрвеньскія дні і будуць даказваць, што яны нічога не чулі пра тэрміны рэгістрацыі...

Для рэгістрацыі на цэнтралізаванае тэсціраванне абітурыент асабіста падае заяву на адной з дзвюх дзяржаўных моў Рэспублікі Беларусь (па свой выбар), дакумент аб унясенні платы за прыём і афармленне дакументаў для ўдзелу ў ЦТ і паказвае дакумент, які сведчыць яго асобу (пашпарт, від на жыхарства, пасведчанне бежанца ці афіцыйную даведку, якая выдадзена органамі ўнутраных спраў у выпадку страты ці крадзяжу дакумента, які сведчыць асобу). *Вадзіцельскае пасведчанне для рэгістрацыі не падыходзіць.* Абітурыенты, якія маюць права на вызваленне ад платы за прыём дакументаў і афармленне дакументаў для ўдзелу ў ЦТ, павінны дакументальна пацвердзіць сваё права на льготу: гэта можа быць пасведчанне інваліда, выпіска з медыцынскіх дакументаў, даведка аб месцы жыхарства і складзе сям'і (калі ў сям'і выхоўваюцца трое і больш дзяцей), дакументы, якія пацвярджаюць наяўнасць статусу ў дзяцей-сірот, дзяцей, якія засталіся без бацькоўскай апекі, пасведчанне аб праве на льготы асобам з сем'яў вайскоўцаў, работнікаў органаў МУС і г.д., якія загінулі ці сталі інвалідамі пры выкананні воінскіх і службовых абавязкаў.

Прыём плацяжоў за рэгістрацыю на тэст-экзамены ажыццяўляецца ў любой установе «Беларусбанка». Сума платы за прыём і афармленне дакументаў складае 10 тысяч рублёў за адзін вучэбны прадмет. Пры ўнясенні платы абітурыентам трэба быць максімальна ўважлівымі: *грошы павінны пералічвацца на рахунак той навучальнай установы, на базе якой абітурыент будзе праходзіць цэнтралізаванае тэсціраванне.* Трэба мець на ўвазе, што пунктаў рэгістрацыі (асабліва ў сталіцы) значна менш, чым пунктаў правядзення ЦТ. *Таму навучальная ўстанова, на базе якой працуе пункт рэгістрацыі, і месца праходжання абітурыентам ЦТ могуць не супадаць!!!*

Замежныя грамадзяне і грамадзяне Рэспублікі Беларусь, якія пастаянна пражываюць за мяжой, маюць права накіраваць у пункт рэгістрацыі па пошце ксеракопію дакумента, які сведчыць іх асобу, і заяву, запоўненую па пэўнай форме (яе ўзор можна скачаць на сайце Рэспубліканскага інстытута кантролю ведаў). А квітанцыю аб унясенні платы за афармленне дакументаў і арыгінал дакумента, які сведчыць асобу, яны павінны паказаць ужо пры атрыманні пропуска.

Як заўважыў Мікалай Фяськоў, да заканчэння тэрміну рэгістрацыі абітурыент мае права здаць пропуск ці абмяняць яго на пропуск на іншай дысцыпліне. Пропуск лічыцца зарэгістраваным, калі на ім ёсць пячатка ўстановы, вызначанай пунктам правядзення тэсціравання, подпіс упаўнаважанага прадстаўніка пункта рэгістрацыі і ўказаны рэгістрацыйны нумар. У выпадку страты пропуска абітурыенту выдаецца яго дублікат.

Тыя абітурыенты, якія па ўважлівай прычыне прапусцілі цэнтралізаваны тэст-экзамен у асноўны дзень, змогуць прайсці ЦТ у рэзервовы дзень — 6 ліпеня. Перарэгістрацыя на рэзервовы дзень будзе весціся з 25 чэрвеня па 2 ліпеня ў Брэсцкім дзяржаўным тэхнічным універсітэце, Віцебскім дзяржаўным тэхналагічным універсітэце, Гомельскім дзяржаўным тэхнічным універсітэце, Гродзенскім дзяржаўным універсітэце імя Я.Купалы, Беларуска-Расійскім універсітэце і ў Беларускім дзяржаўным універсітэце. Цэнтралізаванае тэсціраванне ў рэзервовы дзень будзе праходзіць для абітурыентаў з усёй краіны ў сталіцы, на базе БДУ, і здаць 6 ліпеня можна будзе толькі адну дысцыпліну. Прычым сваё права скарыстацца рэзервовым днём давядзецца даказваць дакументальна...

Надзея НІКАЛАЕВА.

Аляксандр СУРЫКАЎ:

Рэгіёны Расіі — у Беларусі

«Сярэднія і малыя кампаніі — гэта той рэзерв, якія можа дадаць дынамікі ў нашых гандлёва-эканамічных адносінах»

Фота БЕЛТА.

Эканамічнае супрацоўніцтва з Расіяй, як вядома, з'яўляецца адным з найважнейшых вектараў знешнегандлёвай дзейнасці Беларусі. Летась тавараварот паміж дзвюма краінамі склаў 35 мільярдаў долараў — амаль палову ўсяго беларускага аб'ёму знешняга гандлю. Сёлета бакі маюць намер узаемадзейнічаць не менш паспяхова. Але фінансавы і эканамічны крызіс, безумоўна, не можа не адбіцца на рэалізацыі намечаных планаў гандлёва-эканамічнага і навукова-тэхнічнага супрацоўніцтва. Якія захады неабходна рабіць сёння з абодвух бакоў, каб мінімізаваць наступствы крызісу? З гэтым і шэрагам іншых пытанняў наш карэспандэнт звярнуўся да Надзвычайнага і Паўнамоцнага Пасла Расійскай Федэрацыі ў Рэспубліцы Беларусь Аляксандра СУРЫКАВА.

— Калі ў першую частку пытання закладваецца сэнс паслаблення такога ўзаемадзеяння пад уплывам сусветнага крызісу, то я адназначна заявіў бы, што праблемы, звязаныя з гэтым прыроўненым звонку ў нашы эканомікі «вірусам» нестабільнасці, толькі падштурхоўваюць нас да больш цеснага супрацоўніцтва і не толькі на ўзроўні выканаўчай улады, але найперш у фармаце гаспадарчых суб'ектаў і ў фінансавым сектары. Тое, што яшчэ ўчора можна было зрабіць кожнаму самастойна, сёння — і гэта відавочна — больш эфектыўна рабіць сумесна. Менавіта па гэтым шляху ідуць урады нашых краін, якія прыкметна актывізавалі каардынацыю антыкрызісных мераў, у тым ліку і на міжведамасным узроўні, і ў рамках спецыяльна створаных рабочых груп пад старшынствам намеснікаў кіраўнікоў урадаў Расійскай Федэрацыі і Рэспублікі Беларусь. Зразумела, што цяпер адпрацоўваюцца механізмы ўзгодненых дзеянняў, таму, магчыма, не ўсё атрымліваецца рабіць у першапачаткова закладзеныя часавыя рамкі. Аднак радуе тое, што бакі нацэлены на аператыўнае дасягненне ўзаемапрымальных рашэнняў.

Асобна хацеў бы спыніцца на міжрэгіянальных сувязях. Шчыльная тканіна гэтага ўзроўню ўзаемадзеяння, якая фарміравалася ў апошнія гады намаганнямі беларускага і расійскага бакоў, сталася вельмі да месца ў няпростых умовах сусветных эканамічных узрушэнняў. Гэта наш дадатковы рэсурс, які дазваляе мінімізаваць крызісныя выдаткі і выпрацоўваць сумесныя механізмы ўзаемавыгаднай падтрымкі.

— Якія карэктывы, на ваш погляд, неабходна цяпер унесці ў арганізацыю планавання і рэалізацыю сумесных беларуска-расійскіх праектаў?

— Тут, відаць, можна казаць аб розным узроўні сумесных праектаў — у рамках Саюзнай дзяржавы і адпаведнага бюджэту, а таксама аб праектах кааперацыйнага і партнёрскага ўзаемадзеяння паміж гаспадарчымі суб'ектамі. Што да саюзных праграм, то іх рэалізацыя можа быць падкарэктавана ў бок большай аддачы ва ўмовах крызісу. Дарэчы, гаворка пра гэта ішла і на нядаўняй сумеснай калегіі міністэрстваў фінансаў нашых бакоў. Думаю, адпаведныя рэкамендацыі будуць прадстаўлены фінансавымі ведамствамі на бліжэйшае пасяджэнне Саюзнага ўрада.

Што да суб'ектаў гаспадарання, то на гэтым узроўні, як гэта і падказвае сусветная практыка, відаць, больш пільная ўвага павінна надавацца працэсам узбуйнення і зліцця як унутры нашых краін, так і на двухбаковым узроўні. У многіх выпадках гэта дапаможа выжыць нашым вытворцам ва ўмовах больш жорсткай сусветнай канкурэнцыі і зніжэння плацежаздольнага попыту. Праца ў гэтым кірунку вядзецца.

— Лічыцца, што развіццё вытворчай кааперацыі ў выглядзе стварэння сумесных прадпрыемстваў і вытворчасцяў у розных сферах у кантэксце развіцця рэальнага сектара эканомікі Расійскай Федэрацыі і Рэспублікі Беларусь можа ў немалой ступені змякчыць уздзеянне крызісу. Якія перспектывы бачацца ў гэтай сувязі ў плане ўмацавання беларуска-расійскіх рэгіянальных інтэграцыйных сувязяў?

— Я ўжо закрануў гэтую тэму ў частцы ўзаемадзеяння гаспадарчых суб'ектаў. Безумоўна ж, гаворка тут ідзе і пра падтрымку з боку ўрадаў нашых краін, а таксама і пра дапамогу на ўзроўні рэгіянальных уладаў. Другое, напэўна, асабліва важна, бо «знізу» больш бачна, што канкрэтна можна і трэба было б зрабіць з улікам спецыфікі вытворчага і навуковага патэнцыялу кожнага рэгіёна. Невыпадкова вынікам гэтых намаганняў сталі вытворчасці па зборцы трактароў, вялікагрузных аўтамабіляў, тралейбусаў і ліфтаў, намечаны планы па электратранспарце, пагрузчыках, дарожнай тэхніцы, камерцыйных аўтамабілях і спецтранспарце для патрэбаў чыгункі.

— Ва ўмовах крызісу і ў Рэспубліцы Беларусь, і ў Расійскай Федэрацыі істотным чынам мяняецца роля малога і сярэдняга бізнэсу, які павінен стаць своеасаблівай «падушкай бяспекі» для простых грамадзян нашых краін. Якія сумесныя праграмы супрацоўніцтва і па якіх напрамках у гэтай сувязі маглі б прапанаваць прадстаўнікам беларускага прадпрымальніцтва малыя і сярэднія прадпрыемствы і індывідуальныя прадпрымальнікі расійскіх рэгіёнаў?

— Вы закранулі цікавую і патрэбную тэму. Апошнім часам прыкметна, што ў Беларусі ўсё больш увагі надаецца гэтаму сектару эканомікі. Гэтае разуменне асабліва павялічылася ва ўмовах крызісных праяўленняў. Малыя суб'екты гаспадарання ўсё ж больш «гнуткія» структуры, здольныя хутчэй пераналаджвацца і прыстасоўвацца да зменлівых умоў працы. У Расіі ўрад таксама значную дапамогу аказвае гэтаму сектару эканомікі, які ва ўмовах крызісу падтрымлівае стабільнасць і дзесьці замяняе тыя страты, якія непазбежныя ў буйных вытворчых структурах.

Што да ўзаемнай дапамогі на гэтым узроўні паміж нашымі краінамі, то, мабыць, фармат індывідуальных прадпрымальнікаў усё ж найперш арыентаваны на лакальныя рынкі ўнутры кожнай з нашых краін. Наўрад ці яго можна разглядаць у якасці лакаматыву двухбаковых адносінаў. А вось сярэднія і малыя кампаніі — гэта той рэзерв, які можа дадаць дынамікі ў нашых гандлёва-эканамічных адносінах. Праўда, працаваць гэтым прадпрыемствам на «іншай» тэрыторыі з-за найперш абмежаванасці рэсурсаў даволі складана. Пакуль праца ў асноўным засяроджана ў сферы паслуг, інфармацыйных тэхналогій і прымянення новых распрацовак. Гэта правільны напрамак, але спектр прапаноў можа быць шырэйшым і ў большай ступені арыентавацца на патрэбы рэальнага сектара. Таму наша задача — усяляк дапамагаць развіццю сувязяў на гэтым узроўні.

Гутарку вёў Барыс ЗАЛЕСКІ.

САЧЫЦЕ ЗА РАСКЛАДАМ РУХУ

У сувязі з правядзеннем пуцявых работ 6 і 7 мая электрацягнік Брэст — Мінск-Пасажырскі адпраўленнем на 6.44, адпраўленнем з Баранавічаў на 10.52 будзе прыбываць на прыпыначны пункт Інстытут культуры.

6 мая электрычка Мінск, Інстытут культуры — Барысаў адпраўленнем на 8.38 будзе ісці да станцыі Жодзіна, а электрацягнік Барысаў — Мінск, Інстытут культуры адпраўленнем на 13.24 адмяняецца на ўчастку Барысаў — Жодзіна.

7 мая электрычка Мінск — Асіповічы адпраўленнем на 13.17 будзе ісці толькі да станцыі Талька, а Асіповічы — Мінск адпраўленнем на 15.59 адмяняецца на ўчастку Асіповічы — Талька. Электрацягнікі Асіповічы — Мінск адпраўленнем на 10.31 і Талька — Мінск адпраўленнем на 10.34 будуць прыбываць на прыпыначны пункт Інстытут культуры. Электрычка Мінск — Брэст адпраўленнем на 9.51 будзе ісці без заходу на станцыю Баранавічы-Пол.

7 і 8 мая электрацягнік Мінск, Інстытут культуры — Орша адпраўленнем на 10.42 будзе ісці да станцыі Крупкі, а Орша — Мінск адпраўленнем на 11.38 адмяняецца на ўчастку Орша — Крупкі.

Дадаткова прызначаецца пасажырскі цягнік 551/412 Масква — Мінск — Масква адпраўленнем з Масквы 9 мая ў 0.37, прыбыццём у Мінск у гэты ж дзень у 10.24, адпраўленнем у 12.50, прыбыццём у Маскву 10 мая ў 1.09.

Паводле інфармацыі Мінскага аддзялення Беларускай чыгункі, на ўчастках Мінск — Маладзечна, Мінск — Асіповічы, Мінск — Баранавічы, Мінск — Орша рух прыгарадных цягнікоў будзе арганізаваны: 9 мая — па раскладзе суботы, 10 мая — па раскладзе нядзелі.

У Маладзечанскім вузле і на ўчастку Орша — Лепель 9 і 10 мая электрычкі будуць хадзіць як па выхадных днях.

Пакуль рамантуюць пуці на тракце

На перыяд рэканструкцыі трамвайнага пуці па сталічным Лагойскім тракце, якая будзе доўжыцца з 4 мая па 2 ліпеня, на ўчастку ад разваротнага кола па вуліцы Валгаградскай да разваротнага кола па вуліцы Сядых у работу гарадскога пасажырскага транспарту ўносяцца змяненні.

У прыватнасці, рух трамваяў маршрутаў №1, 5 з боку плошчы Мяснікова і ДС «Возера» адпаведна арганізуецца да разваротнага кола па вуліцы Валгаградскай. Работа трамваяў маршрутаў № 6, 11 не плануецца.

З мэтай кампенсацыі знятага трамвайнага руху будзе арганізаваны часовы аўтобусны маршрут № 141В «ДС «Карбышава» — вул. Чайкоўскага» з рухам па вуліцы Карбышава, Лагойскім тракце, вуліцах Валгаградскай, Кнорына ў абодвух напрамках з выкананнем усіх прыпыначных пунктаў па трасе.

Сяргей РАСОЛЬКА.

А на мой погляд...

«Адносна будучыні прагнозы даволі спакойныя: простае насельніцтва крызіс моцна не закране»

Якія «ахоўныя механізмы» вы задзейнічалі (або не) у сваім жыцці ў сувязі з фінансавым крызісам: перагледзелі сямейны бюджэт, часова адмовіліся ад нейкіх буйных пакупак, знайшлі падпрацоўку і г.д.?

Людміла КЛІМОВІЧ, начальнік планавага аддзела РУП «Валожынскі жылкамунгас»:

— Так ужо востра крызіс мы, на шчасце, пакуль не адчулі. Калі глядзіш навіны па тэлебачанні пра масавыя звальненні ў іншых краінах свету, тады сапраўды робіцца страшна. У нас, вядома, нашмат спакайней. Хоць праявы крызісу назіраюцца і тут. Напрыклад, апошнія тры гады запар летам мы ад нашай арганізацыі ездзілі адпачываць у Адэсу. Сёлета, гэта ўжо канчаткова вырашана, такой вандроўкі не будзе. Адчуваецца, што падаражэлі прадукты харчавання, кватплата. А заробкі ў доларавым эквіваленце знізіліся, ды і ў рублёвым у камунальнай гаспадарцы яны былі не самымі вялікімі. Ну, ды не ўсё так сумна (смяецца), жыццё, як кажуць, працягваецца!

Яўген КРАМКО, начальнік жыллёвага аддзела Стаўбцоўскага райвыканкама:

— У нашай сям'і гэта слова — крызіс — практычна ніхто не ўжывае. Мы звыклыя да працы на зямлі, маем сваю гаспадарку. Як працавалі, так і працягваем працаваць. Натуральна, зараз асноўны ўпор зрабілі на спажыванне прадукцыі, вырашчанай і нарыхтаванай ўласнымі рукамі. У крамах набываем толькі тавары першай неабходнасці, нейкіх харчовых далікатэсаў ужо менш купляем. Балазе, буйныя пакупкі — тую ж пральную машыну — паспелі зрабіць раней. У сына ёсць машына, дык без асаблівай патрэбы імкнёмся ёй не карыстацца, трэба ў Мінск ці ў Нясвіж, дык можна і грамадскім транспартам даехаць. На поўдзень адпачываць сёлета ехаць не плануем, увогуле вырашылі, што цудоўна адпачыць можна і ў Беларусі, вунь колькі прыгожых мясцін у нас ёсць. Дарэчы, раней мы часцей на прыроду з сябрамі выязджалі нейкія святы адзначаць, цяпер жа больш часу бавім у коле сям'і, дзяцей. Якія яшчэ рэцэпты? Жонка, магчыма, лішнюю сукенку зараз не купіць, каб павесіць у шафу (*смяецца*). У люстры раней гарэла пяць лямпачак, зараз — дзве. А ўвогуле, скажу вам шчыра, не так ужо моцна мы пакуль адчулі той крызіс. У бядоце не жывём!

Алена БУРУНДУКОВА, інжынер-гідролаг Гомельскага аблгідрамета:

— Першыя два варыянты з названых вамі: перагледзелі сямейны бюджэт і часова — на гэты момант — адмовіліся ад буйных пакупак, былі ў нас тут пэўныя планы. Калі гаварыць пра магчымасць падпрацоўкі, дык асабіста для мяне такі варыянт не падыходзіць, бо я амаль увесь дзень праводжу на працы. А вось з боку мужа ён задзейнічаны: падпрацоўкі знаходзіць і працуе. На дачы мы і дагэтуль увесь час і працавалі, і адпачывалі, тут нічога не змянілася. Павялічваць пасяўныя плошчы?! Барані Божа (*смяецца*).Трэба ж нешта і для прыгажосці рабіць, каб вока цешыла! Праблемы былі заўсёды, і да крызісу ў тым ліку. Ён нас пакуль не вельмі моцна закрануў.

Аляксандр МЕЛІХАВЕЦ, начальнік філіяла «Ганцавіцкі райпалівазбыт»:

— Мы хоць і гарадскія жыхары, але маем свой дамок, участак. Сёлета з жонкай ужо паспелі набыць трох парсючкоў, каб самім вырошчваць. Куры-нясушкі ў нас і летась былі, але цяпер мы яшчэ іх прыкупілі. Плануем, калі атрымаецца, завесці трусоў пароды «Велікан» — няшмат, але каб былі на мяса свае. Карову пакуль, вырашылі, не «пацягнем», бо трэба ж і на працу хадзіць. Можа, калі пазней. Я, дарэчы, мару і парсючкоў самастойна разводзіць, гэта ж выгадна. Але гэта ўжо як атрымаецца, як Бог дасць. Літаральна за два дні да Вялікадня пасадзілі на ўчастку соткі чатыры бульбы — каб маладую рана мець. Але ж хочам яшчэ колькі бульбы пасадзіць, у нас даюць ахвотным соткі. Зразумела, будзем вырошчваць і памідоры з агуркамі, і буракі з морквай, і цыбулю з часнаком. Папрацаваць, безумоўна, давядзецца, але ж, паглядзіце, практычна ўсё можна мець сваё, у краме трэба будзе набываць мінімум з неабходнага.

Ларыса ЗАХАРАВА, пенсіянерка, г. Маладзечна:

— Гэтае пытанне — як крызіс адбіўся на нас — я ўжо абмяркоўвала сама з роднымі, знаёмымі. Прыйшлі да высновы, што нас ён не вельмі зачапіў. Сястра з Мурманска пераехала сюды жыць, яна гэтак жа лічыць. У нас усё як было, так, па вялікім рахунку, і засталося. У сямейны бюджэт па-ранейшаму ўкладваемся, хоць памер тых жа пенсій не павялічыўся. Магчыма, усё з-за таго, што выдаткі ў пенсіянераў і да таго былі сціплымі, грошы ішлі на самае неабходнае? У нас жа ўжо і патрабаванні не тыя, што ў моладзі. Мяркую нават па сваіх дзецях, якім часам і павесяліцца хочацца, на прыроду з'ездзіць адпачыць, а гэта ж усё патрабуе пэўных сродкаў. Здаецца, нядаўна ў нашым Палацы культуры выступаў Вінакур, самыя танныя білеты каштавалі больш за 50 тысяч рублёў. Напрыклад, мая дачка жыве ў Гомелі, дык любіць хадзіць у тэатр, у музеі, у іх цырк там ёсць. Хоць часу асабліва, шчыра скажу, на такое баўленне часу ў іх няма: працуюць без выхадных. Зразумела, выручае нас і дача: бульбу не купляем, свая гароднiна, хатнія нарыхтоўкі ёсць. Адносна будучыні ў мяне прагнозы даволі спакойныя. Я думаю, што большасць простага насельніцтва, невялікія прадпрыемствы крызіс моцна не закране. Мой муж — пенсіянер, але падпрацоўвае, у іх на фірме каля 300 работнікаў. Дык паколькі яны звязаны з Расіяй, гэта прадпрыемства негатыўныя з'явы крыху зачапілі. Але ў цэлым, паўтаруся, сітуацыя даволі спакойная ў нас, у адрозненне ад іншых краін.

Сяргей СТАРЫНАЎ.

Чаму б і не

Бог дапаможа, але...

У Баранавічах ёсць шэраг перакрыжаванняў вуліц, на якіх здараюцца аўтааварыі.

Мясцовыя супрацоўнікі ДАІ вырашылі змяніць сітуацыю да лепшага і папрасілі настаяцеля храма Святых Жонак-Міраносіц асвяціць самыя небяспечныя для аўтатранспарту перакрыжаванні горада.

З малітвай святар акрапіў святой вадой не толькі перакрыжаванні, але і супрацоўнікаў ДАІ, якія прысутнічалі на гэтым мерапрыемстве.

Па першым часе пасвянцілі толькі пяць перакрыжаванняў, а яшчэ некалькі будуць пасвенчаны пазней.

Са студзеня па сакавік гэтага года ў горадзе здарылася 186 аўтааварый, і хочацца верыць, што пасля царкоўнага абраду дарожна-транспартныя здарэнні пойдуць на спад.

Бог дапаможа, але Усявышні не будзе наносіць разметку на тых жа перакрыжаваннях — знайсці ў горадзе пераход, на якім была б добра бачная «зебра» — няпроста.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

ШАХМАТЫ

Пад рэдакцыяй майстра спорту Уладзіміра СЫЧОВА

МАСАВЫ КОНКУРС РАШЭННЯЎ

Заданне № 11

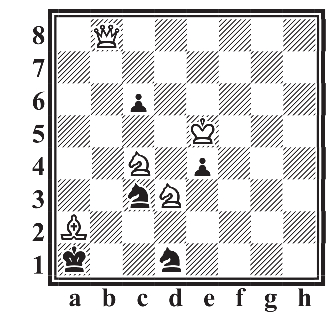

Белыя: Kpe5, Фb8, Са2, Кс4, Kd3 (5). Чорныя: Кра1, Кс3, Kd1, пп. с6, е4 (5).

Мат за 4 хады (3 ачкі).

Заданне № 12

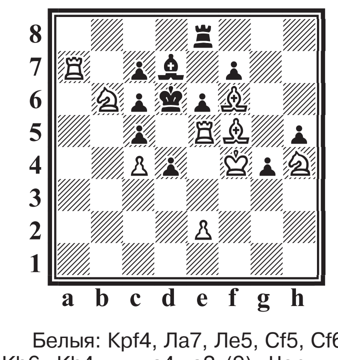

Белыя: Kpf4, Ла7, Ле5, Cf5, Cf6, Kb6, Kh4, пп. с4, е2 (9). Чорныя: Kpd6, Ле8, Cd7, пп. с5, с6, с7, d4, е6, f7, g4, h5 (11).

Мат за 4 хады (3 ачкі).

КАЗАЧНЫЯ ШАХМАТЫ

Шахматная кампазіцыя падзяляецца на дзве вялікія і самастойныя галіны развіцця — артадаксальную (задачы на прамы мат і эцюды) і казачную (задачы са змененым заданнем, формай дошкі, новымі фігурамі і г.д.). У нас у краіне папулярныя толькі задачы на кааператыўны і на зваротны мат.

Што сабой уяўляюць такія віды задач?

Звернемся да прыкладаў. У. Сычоў 2008 г. **Белыя:** Кра3, Ла6, Са8, п. d7 (4). **Чорныя:** Kpd8, Фе2, Ле7, Ла7, Cg6, Кс7, пп. с6, d6, f5, h5 (10). Кааператыўны мат за 2 хады.

а) дыяграма, b) без Са8, с) у пазіцыі «b» пешку d6 паставіць на поле с7, d) у пазіцыі «с» памяняць месцамі Ла6 і п. h5.

У такіх задачах першыя ход робяць чорныя. Іх мэта — дапамагчы белым аб'явіць мат беламу каралю; г.зн. разам, агульнымі намаганнямі выканаць умовы.

У прапанаванай задачы гэтая мэта дасягаецца наступным чынам: а) 1. Ле8 deЛ 2 . Kpd7 С:е6х; b) 1. Ке8 deK 2. Лd7 Ла8х; с) Се8 deC 2. Ла8 Л:а8х; d) Лf7, Лh8+ 2. Фе8 deФх.

Ва ўсіх гэтых задачах-блізнятах — правільныя маты.

Задачы на кааператыўны мат вядомыя з даўніх часоў. Першая кніга са зборам падобных кампазіцый М. Ланга датуецца 1854 годам.

У задачах на адваротны мат пачынаюць белыя і прымушаюць чорных аб'явіць мат беламу каралю.

Прыклад. Z. Sibinovic, 2008 г. **Белыя:** Кре1, Лс6, Лf4, Ке6, пп. b7, f5 (6). **Чорныя:** Кре3, пп. d3, d7, е2 (4). Адваротны мат за 2 хады.

1. b8C! dc 2. 2. Kc5 d2x; 1. ... de 2. fe 1. ... d5 Kd4, 1. ... d6 2. C:d6! Нельга 1. b8Ф? з-за 1. ... d6!

Да казачных шахмат адносяцца таксама задачы на пат, максімумеры, задачы на рэфлексны мат, т.зв. «цвыркуны», мадрасі і іншыя.

Для шахматыстаў-практыкаў свет казачных шахмат — звычайная простая забава, а калі ўнікнуць глыбей, то таксама будзе цікава ведаць іх і рашаць кампазіцыі.

У аснове арнаменту беларускага сцяга — бівень мамaнта

Рамбічны арнамент, які прысутнічае на дзяржаўным сцягу Рэспублікі Беларусь, існаваў яшчэ 12 тысяч гадоў таму, калі на зямлі жылі мамaнты. Пра гэта на прэс-канферэнцыі «Развіццё беларускай геральдыкі ў Рэспубліцы Беларусь. Вытокі беларускай сімволікі» журналістам паведаміў **доктар гістарычных навук, член Геральдычнага савета пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь Сяргей РАСАДЗІН**. Паводле яго слоў, арнамент яскрава бачны пры зрэзе біўня мамaнта Mammutus primi genius.

«Арнамент мае глыбокую гісторыю, яго элементы прасочваюцца нават у культуры цывілізацыі Цэнтральнай Азіі і Кітая (яго выкарыстоўвалі земляробы. — **І.Л.**) Некаторыя кажуць пра ісламскае прачытанне нашага сцяга, але гэта не так. У сваёй новай кнізе «Гістарычныя вытокі і лёсы дзяржаўных сімвалаў Беларусі» я прыводжу шэраг аргументаў на карысць хрысціянскага бачання сцяга. Чырвоны колер — гэта колер пакутніцтва, вечнага жыцця; зялёны — гэта сімвал вечнасці (колер пальмы, якая асвячаецца ў Пальмовую нядзелю — **І.Л.**)». Герб Радашковічаў, на выяве якога ёсць абодва хрысціянскія элементы, Сяргей Расадзін прыводзіць у якасці пацвярджэння сваім здагадкам. Мы павінны належным чынам ставіцца да сваёй гісторыі, — падкрэсліў навуковец.

«Усе гербы і сцягі нашай краіны ўваходзяць у дзяржаўны геральдычны рэестр, за які адказвае Дэпартамент па архівах і справаводстве Міністэрства юстыцыі, — кажа **сакратар Геральдычнага савета пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь Марына ЕЛІНСКАЯ**. — І перш чым дакументы па той ці іншай геральдычнай сімволіцы паступяць на разгляд Геральдычнага савета, яны вывяраюцца і ўзгадняюцца з мясцовымі жыхарамі тых канкрэтных населеных пунктаў».

Пачынаючы з 1998 года, паводле слоў Марыны Елінскай, была распачата праца па стварэнні дзяржаўных гербаў і сцягоў тэрытарыяльных адзінак, перш за ўсё гарадоў і гарадскіх пасёлкаў. Сёння ў краіне па тэрытарыяльным падзеле сваю сімволіку мае наступная колькасць населеных пунктаў:

Брэсцкая вобласць — 31,
Віцебская вобласць — 49,
Гомельская вобласць — 38,
Гродзенская вобласць — 25,
Магілёўская вобласць — 31.
Мінская вобласць — 32.

Сёлета Дзень Дзяржаўнага герба і Дзяржаўнага сцяга будзе адзначацца 11 мая.

Ільля ЛАПАТО.

Купі-прадай

НА АЎТАРЫНКУ ЗАЦІШША

Аўтамашын прадаецца вельмі многа і для гэтага не абавязкова ехаць на рынак — шмат гаспадароў вывешваюць аб'явы на сваіх «Аўдзі», «Опелях»... аб іх продажы і раз'язджаюць з гэтымі наклейкамі. Раней такое назіралася, але не так масава.

Калі рынак перанасычаны аўтамашынамі, то і цана на іх павінна ўпасці, але аказалася не зусім так.

Наведаў аўтарынак «Зорны» на ўскраіне Баранавічаў і адзначыў, што аўтамашын коштам да 4 тыс. долараў амаль няма. У асноўным цана хістаецца ў межах 4,5-7 тыс. долараў. Пагаварыў з маладымі хлопцамі з Нясвіжа, якія выставілі свой «Сітраен». Сказалі, што прыязджаюць на рынак ужо чатыры разы запар, але ніхто за гэты час нават не пацікавіўся іх аўтамабілем.

Мужчына з Карэлічаў прадаваў «Форд-Мандэо», а да гэтага спрабаваў яго збыць на аўтарынку ў Ждановічах. Машына, нягледзячы на 1997 год выпуску, у добрым стане, і гаспадар гатовы нават прадаць яе менш чым за чатыры тысячы «баксаў», але пакупнікоў няма.

Прадаўцы сядзяць за рулём ці тусуюцца перад аўтамашынамі па 2-4 чалавекі і з надзеяй пазіраюць на кожнага, хто зверне ўвагу на аўтамашыну.

Было каля 12 гадзін і, здавалася б, наступіў самы разгар гандлю, а людзей на рынку вельмі мала, я не кажу ўжо пра пакупнікоў, нават цікаўных адзінкі. Пройдзе невялічкая групка паміж радоў і хоць бы затрымалася каля нейкай машыны.

А калі тую машыну купляць, калі не ў апошні месяц вясны?!

Відаць, многія, хто хацеў бы набыць сабе аўтамабіль, вырашылі перачакаць. Такім жа чынам дзейнічаюць і тыя, хто хацеў бы памяняць сваю старую аўтамашыну на больш новую. Сярод апошніх апынуўся і я.

У кожнага свой бізнэс.

12 гадзін — зацішша.

Мой «Форд» пакуль што без вялікіх праблем, а каб яго прадаць ды купіць аўтамашыну маладзейшую, напрыклад, дзевяцігадовую, то трэба будзе дапладзіць 1,5-2 тыс. долараў. А якая тут выгада? Бегае, то і добра. Неабходна пераначыць гэты крызісны перыяд, ды і фінансавая будучыня неакрэсленая. А там відаць будзе.

І так думаю не толькі я.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.
Фота аўтара.

700 П'ЯНЫХ ВАДЗІЦЕЛЯЎ

За мінулыя выхадныя супрацоўнікі ДАІ выявілі звыш 700 выпадкаў кіравання транспартнымі сродкамі ў стане алкагольнага ап'янення. У рэспубліцы зафіксавана 47 дарожна-транспартных здарэнняў, у якіх загінулі 11 чалавек і паранены 49.

1 мая жыхар вёскі Кушляны Смаргонскага раёна рухаўся на трактары (дарэчы, без пасведчання трактарыста-машыніста). Пры выкананні павароту налева вадзіцель не саступіў дарогу і наехаў на веласіпедыстку, якая рухалася насустрач па краі праезнай часткі. У выніку веласіпедыстка загінула на месцы здарэння.

3 мая каля 4.30 студэнт, жыхар Мінска, кіруючы аўтамабілем «Аўдзі-80» у вёсцы Кузьмічы Любанскага раёна, выехаў на паласу сустрэчнага руху і наехаў на пешахода, які загінуў на месцы здарэння. Вадзіцель з месца здарэння ўцёк, аднак у хуткім часе быў знойдзены і затрыманы.

Святлана БАРЫСЕНКА.